

Sygn. akt VIII C 103/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 listopada 2015 roku

Sąd Rejonowy w Wieluniu VIII Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Pajęcznie

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Beata Witkowska

Protokolant: sekretarka Anna Włodarczyk

po rozpoznaniu w dniu 3 listopada 2015 roku w Pajęcznie na rozprawie

sprawy z powództwa Ł. K.

przeciwko (...) spółce akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda Ł. K. kwotę 8.696,66 zł (słownie: osiem tysięcy sześćset dziewięćdziesiąt sześć złotych sześćdziesiąt sześć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 28 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty;
2. w pozostałym zakresie powództwo oddala;
3. zasądza od pozwanego (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda Ł. K. kwotę 350,16 zł (słownie: trzysta pięćdziesiąt złotych szesnaście groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu;
4. zarządza zwrot na rzecz powoda Ł. K. kwoty 817,50 zł (słownie: osiemset siedemnaście złotych pięćdziesiąt groszy) tytułem niewykorzystanej zaliczki na wydatki;
5. zarządza zwrot na rzecz pozwanego (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. kwoty 817,50 zł (słownie: osiemset siedemnaście złotych pięćdziesiąt groszy) tytułem niewykorzystanej zaliczki na wydatki.

SSR/-/Beata Witkowska

Sygn. akt VIII C 103/14

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego w Wieluniu

z dnia 17 listopada 2015 roku

Powód Ł. K. domagał się zasądzenia od pozwanego (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. kwoty 17.677,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za uszkodzenia pojazdu będące wynikiem zdarzenia z dnia 8 listopada 2013 roku, a nadto zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm obowiązujących oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł.

Na uzasadnienie żądania powód wskazał, że w dniu 8 listopada 2013 roku miała miejsce kolizja drogowa, na skutek której uszkodzony został stanowiący własność powoda pojazd marki R. (...), o numerze rejestracyjnym (...). Samochód powoda najechał na belkę, która leżała na jezdni, po czym wjechał do rowu i uderzył w drzewo. Pojazd powoda w dacie przedmiotowego zdarzenia ubezpieczony był w zakresie odpowiedzialności cywilnej pojazdów mechanicznych oraz autocasco u pozwanego. Kierujący pojazdem, niezwłocznie po zdarzeniu, wezwał holownik w ramach dodatkowego ubezpieczenia asistance, natomiast miejscowa policja również wezwała holownik, który przyjechał na miejsce zdarzenia jak pierwszy i odholował uszkodzony pojazd powoda. Za usługę holowania powód zmuszony był uiścić kwotę 1.984,00 euro. Ponadto powód dokonał na terenie Belgii częściowej naprawy pojazdu - niezbędnej, aby pojazd powrócił do Polski, której koszt wyniósł 809,83 euro.

Powód podał, że zgłosił przedmiotową szkodę pozwanej, w wyniku czego zostało podjęte postępowanie likwidacyjne. W sporządzonej przez pozwaną kalkulacji naprawy nr (...) z dnia 16 listopada 2013 roku, koszt naprawy - z uwzględnieniem należnego podatku VAT - określono na kwotę 18.018,86 zł. Powód dokonał naprawy pojazdu za wyżej wymienioną kwotę.

Powód wskazał, że na mocy decyzji z dnia 8 stycznia 2014 roku pozwana wypłaciła jedynie kwotę 11.272,45 zł tytułem odszkodowania za częściową szkodę pojazdu oraz kwotę 800 zł tytułem zwrotu kosztów holowania. Pomimo odwołania złożonego przez powoda, pozwany odmówił dalszej wypłaty, jak również wypłaty kwoty 809,83 euro tytułem naprawy częściowej za granicą, a także kwoty 1.984,00 euro tytułem kosztów holowania.

Powód podał, że żąda zasądzenia od pozwanej kwoty 5.946,41 zł, która stanowi różnicę między kosztem naprawy wskazanym w kosztorysie naprawy z dnia 16 listopada 2013 roku a drugim kosztorysem naprawy, zmienionym przez pozwaną. Żądanie obejmuje też zasądzenie na rzecz powoda kwoty 8.330,00 zł (kwota 1.984,00 euro przeliczona na złotówki według kursu euro na dzień 5 maja 2014 roku - 4,1990 zł) tytułem pełnego zwrotu kosztów holowania oraz kwoty 3.400,00 zł tytułem kosztów naprawy pojazdu za granicą (kwota 809,83 euro przeliczona na złotówki według kursu euro na dzień 5 maja 2014 roku).

Pozwany (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu.

Pozwany wskazał, że przyjął odpowiedzialność za przedmiotowe zdarzenie, w wyniku czego wypłacił w związku z powstałą szkodą odszkodowanie, stanowiące równowartość zwrotu kosztów uszkodzeń pojazdu powstałych w kolizji oraz kosztów holowania. Podał, że wysokość odszkodowania została skalkulowana z uwzględnieniem norm czasowych producenta pojazdu oraz średnich cen części i usług obowiązujących na rynku lokalnym. Pozwany podniósł, iż zgodnie z §27 ust. 4 pkt 1 o.w.u. autocasco koszty transportu pojazdu nie mogą przekroczyć 800,00 zł dla samochodów osobowych ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony. Taka też kwota została wypłacona przez stronę pozwaną w postępowaniu likwidacyjnym.

Pozwany wskazał nadto, że zgodnie z §6 ust. 8 o.w.u. autocasco pozwany „nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe w elementach uszkodzonych i nienaprawianych przed zawarciem umowy”. W ocenie pozwanego uszkodzenia, do których należą między innymi: kabina sypialna, słupki stelaża opończy, opończa, spojler boczny, rama dachu były uszkodzone przed zawarciem umowy ubezpieczenia Autocasco, co powoduje, że pozwany zwolniony jest z obowiązku świadczenia odszkodowania w tym zakresie. Pozwany zarzucił, że powód nie przedstawił rachunków za naprawę pojazdu, mimo iż pozwany wzywał go do przedstawienia przetłumaczonej faktury, która to miała dokumentować poniesione koszty naprawy w celu kontynuowania bezpiecznej jazdy. Powyższe w ocenie pozwanego powoduje, że powód nie wykazał wydatków na naprawę w tym zakresie.

Ustosunkowując się do zarzutów pozwanego, powód podniósł, że przedstawił faktury za naprawę oraz holowanie pojazdu, zaś pozwany winien zwrócić koszty, poniesione przez powoda wobec treści § 27 ust. 7 o.w.u., w myśl którego pozwany zobowiązany jest zwrócić, w granicach sumy ubezpieczenia, koszty wynikające z zastosowania środków, o których mowa w § 19 ust. 1 o.w.u., jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne. Zdaniem

powoda poniesione koszty transportu oraz naprawy pojazdu stanowiły dostępne środki, mające na celu ratowanie oraz zapobieżenie szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów.

W piśmie z dnia 21 października 2015 roku powód cofnął powództwo o kwotę 800,00 zł w zakresie żądania zwrotu kosztów holowania, na co pozwany wyraził zgodę.

Postanowieniem z dnia 17 listopada 2015 roku postępowanie umorzono w części przekraczającej żądanie zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kwoty 16.877,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 17 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 8 listopada 2013 roku na terenie Belgii miała miejsce kolizja drogowa, na skutek której uszkodzony został samochód dostawczy do 3,5 tony marki R. (...), o numerze rejestracyjnym (...), stanowiący własność powoda Ł. K.. Pojazd powoda, kierowany przez M. K., najechał na belkę, która leżała na jezdni, po czym wjechał do rowu i uderzył w drzewo. Pojazd powoda w chwili przedmiotowego zdarzenia ubezpieczony był w zakresie odpowiedzialności cywilnej pojazdów mechanicznych oraz autocasco w pozwanym (...) spółce akcyjnej z siedzibą w W..

/bezsporne/

Powód prowadzi działalność gospodarczą w zakresie usług transportowych, jest płatnikiem podatku od towarów i usług. W związku z naprawą uszkodzeń powód odliczył naliczony podatek od towarów i usług.

/bezsporne, także oświadczenie powoda k. 52v/

W wyniku wypadku uszkodzeniu uległa strefa prawego boku i przodu pojazdu powoda. Zakres uszkodzeń został potwierdzony w toku przeprowadzonych na zlecenie pozwanego w dniu 16 listopada 2013 roku oględzin pojazdu.

/bezsporne/

Kierujący pojazdem M. K. po wypadku wezwał na miejsce zdarzenia holownik w ramach zawartej przez powoda umowy ubezpieczenia assistance.

Także przybyła na miejsce zdarzenia policja wezwała holownik. Samochód powoda po wypadku został przewieziony z miejsca zdarzenia na własne miejsce postojowe przez firmę S. (...), wezwaną na miejsce zdarzenia przez policję. Za wykonaną usługę powód został obciążony kwotą 1.984,00 zł euro.

/dowód: faktura k. 13, tłumaczenie k. 16, zeznania powoda Ł. K. k. 217 v-218 zapis dźwięku od 00:10:24 do 00:24:54/

W tej samej firmie została przeprowadzona częściowa naprawa pojazdu powoda, obejmująca wymianę chłodnicy. Za wykonaną naprawę (wymiana chłodnicy i koszty robocizny) powód został obciążony kwotą 809,83 euro, obejmującą kwotę 500,00 euro tytułem kosztów robocizny.

/dowód: faktura k. 15/

Umowa ubezpieczenia autocasco, obejmująca uszkodzony pojazd R. (...) rok produkcji 2011 o numerze rejestracyjnym (...), została zawarta przez powoda Ł. K. z pozwanym (...) spółką akcyjną z siedzibą w W. w dniu 9 listopada 2012 roku na okres od dnia 9 listopada 2012 roku do dnia 8 listopada 2013 roku do godziny 24:00. Umowa została zawarta w zakresie pełnym w wariantcie serwisowym, sumę ubezpieczenia ustalono na kwotę 84.125,00 zł. Umowa została rozszerzona o zniesienie udziału własnego w pierwszej i drugiej szkodzie. W umowie zaznaczono, że właściciel ubezpieczonego pojazdu odliczył lub jest uprawniony do odliczenia podatku VAT, naliczonego przy zakupie pojazdu.

Stan techniczny pojazdu w dacie zawarcia umowy został oceniony przez agenta ubezpieczeniowego jako dobry. W opisie pojazdu zawarto adnotację: „bez uszkodzeń”. Przy zawarciu umowy wykonano 5 zdjęć, w tym jedno obejmujące komplet kluczyków.

/dowód: polisa k. 8-12/

Integralną część umowy stanowiły ogólne warunki ubezpieczeni autocasco, przyjęte uchwałą z dnia 13 lipca 2012 roku Zarządu (...) S.A (dalej o.w.u.), co do których w umowie powód złożył oświadczenie, że ich treść otrzymał oraz się z nią zapoznał.

/dowód: polisa k. 8-12, ogólne warunki ubezpieczenia autocasco k. 71-83v, k. 160-189/

W § 3 ust. 1 o.w.u. przewidziano, że ochroną ubezpieczeniową są objęte pojazdy mechaniczne wraz z ich wyposażeniem podstawowym, zarejestrowane i dopuszczone do ruchu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, których wiek w momencie objęcia ochroną ubezpieczeniową nie przekracza 13 lat.

Stosownie do § 4 ust. 1 i 3 o.w.u. w razie zawarcia umowy ubezpieczenia w wariantcie pełnym, G. (...) odpowiada za szkody powstałe wskutek zderzenia z innym pojazdem, nagłego działania siły mechanicznej w chwili zetknięcia się pojazdu z podłożem, przedmiotami, zwierzętami lub osobami, znajdującymi się poza pojazdem, nadto wskutek: powodzi, zatopienia, huraganu, pioruna, bezpośredniego działania opadu atmosferycznego, osuwania lub zapadnięcia się ziemi, lawiny, pożaru, wybuchu, działania czynnika chemicznego lub/i termicznego, pochodzącego z zewnątrz pojazdu, uszkodzenia przez osoby trzecie, kradzieży lub zaboru pojazdu lub jego części, a nadto użycia pojazdu z związku z przewozem osób, którym ma być udzielona pomoc lekarska w związku z zagrożeniem życia lub poważnym zagrożeniem zdrowia.

Stosownie do § 4 ust. 2 o.w.u. w zależności od wieku ubezpieczanego pojazdu oraz od wyboru przez ubezpieczającego sposobu likwidacji szkody częściowej, umowa ubezpieczenia może być zawarta w wariantcie (...)lub (...)

Wyłączenia odpowiedzialności ubezpieczyciela zostały zawarte w § 6 o.w.u. Stosownie do § 6 ust. 1 pkt 8 o.w.u. G. (...) S.A. nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe w elementach uszkodzonych i nienaprawionych przed zawarciem umowy ubezpieczenia.

Zgodnie z zasadami obowiązującymi przy zawarciu umowy ubezpieczenia (§ 10 o.w.u.) przy nowo zawieranej umowie G. (...) S.A. dokonuje oględzin pojazdu i wykonuje jego zdjęcia.

W § 19 ust. 1 o.w.u. przewidziano obowiązki po powstaniu szkody, zgodnie z którymi w razie powstania szkody, polegającej na uszkodzeniu pojazdu ubezpieczony, ubezpieczający lub osoba uprawniona do kierowania pojazdem zobowiązani są m.in. użyć dostępnych środków w celu ratowania pojazdu oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów.

Zgodnie z § 21 ust. 3 G. (...) wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie.

Zasady ustalania i wypłaty odszkodowań uregulowano w § 23 o.w.u.

W razie częściowego uszkodzenia pojazdu (szkoda częściowa w rozumieniu § 2 pkt 23 o.w.u.) wysokość odszkodowania ustalana jest w kwocie odpowiadającej kosztom naprawy tego pojazdu, obejmującym koszty: robocizny, części zamiennych i materiałów, według cen obowiązujących na dzień ustalania odszkodowania.

Wysokość szkody obejmuje koszty naprawy i wymiany tylko tych części, które zostały uszkodzone lub utracone w bezpośrednim związku przyczynowym ze zdarzeniem objętym ochroną ubezpieczeniową i pod warunkiem, że zostały one opisane w powypadkowej ocenie technicznej zakresu uszkodzeń sporządzonej przez (...) S.A. lub na jego zlecenie.

Zakres naprawy może zostać rozszerzony o koszt części nieuszkodzonych, jeśli wymaga tego technologia naprawy pojazdu, lub których wymiana jest uzasadniona względami ekonomicznymi.

Ustalenie odszkodowania następuje zgodnie z wybranym wariantem ubezpieczenia tj. w wariantcie (...) - na podstawie faktur/rachunków za naprawę pojazdu, wystawionych przez zakład naprawczy w oparciu o zweryfikowany przez (...) S.A. kosztorys naprawy, a w wariantcie (...) - na podstawie wyceny kosztów naprawy sporządzonej przez (...) S.A. w oparciu o system kalkulacyjny E. lub A..

Wysokość odszkodowania w wariantcie(...) ustalana jest zgodnie z następującymi zasadami: Koszty robocizny ustala się biorąc za podstawę normy czasowe operacji technologicznych określone przez producenta pojazdu, zawarte w systemach kalkulacyjnych E. lub A., stawki za roboczogodzinę stosowane przez zakłady naprawcze danej marki pojazdu znajdujące się na obszarze działania Oddziału (...) S.A., na którym jest zlokalizowany zakład dokonujący naprawy, nie wyższe od stawek stosowanych przez oficjalnych przedstawicieli producenta/importera pojazdu w naprawach powypadkowych. Koszty materiałów i części zamiennych ustala się biorąc za podstawę ceny nowych oryginalnych materiałów i części zamiennych sygnowanych logo producenta danej marki pojazdu oraz zalecanych przez producenta i oficjalnych Importerów do stosowania przez ich sieci serwisowe, nie wyższe jednak niż wysokość cen podanych w aktualnych polskich wydaniach systemu kalkulacyjnego E. lub A..

Wysokość odszkodowania w wariantcie (...) ustalana jest zgodnie z poniższymi zasadami: Koszty robocizny ustala się biorąc za podstawę normy czasowe operacji technologicznych określone przez producenta pojazdu, zawarte w systemach kalkulacyjnych E. lub A., stawkę roboczogodziny za prace blacharskie, mechaniczne, lakiernicze w wysokości 74 zł (brutto). Koszty materiałów i części zamiennych ustala się biorąc za podstawę ceny nowych materiałów i części zamiennych, dostępnych w ofercie dostawców niezależnych od producenta pojazdu, ale co do których producent zaświadcza, że zostały wyprodukowane zgodnie ze specyfikacjami i standardami produkcyjnymi, ustalonymi przez producenta pojazdów i że są one tej samej jakości, co materiały i części zamienne stosowane przez producenta pojazdu (tzw. zamienniki). W razie braku materiałów lub części, o których mowa powyżej przyjmuje się za podstawę wyceny ceny nowych oryginalnych materiałów i części zamiennych sygnowanych logo producenta danej marki pojazdu pomniejszone o współczynnik określony w o.w.u. oraz ceny materiałów lakierniczych zawartych w systemach kalkulacyjnych E. lub A. pomniejszone o 33%. Współczynnik pomniejszenia wartości części uzależniony został od wieku pojazdu, przy czym dla pojazdów nowych, rocznych, dwuletnich i trzyletnich pomniejszenia się nie stosuje.

Odszkodowanie ustalone według zasad ustalonych w wariantcie SERWIS (...) S.A. wypłaca pod warunkiem przedstawienia rachunków/faktur za naprawę pojazdu, wystawionych przez zakład naprawczy.

Stosownie do § 23 ust. 9 o.w.u. na życzenie Ubezpieczonego, który pomimo zawarcia umowy w wariantcie (...) decyduje się na kosztorysowe rozliczenie szkody lub w przypadku braku udokumentowania naprawy pojazdu rachunkami/fakturami (...) S.A. ustala wysokość odszkodowania zgodnie z poniższymi zasadami: Koszty robocizny ustala się biorąc za podstawę normy czasowe operacji technologicznych określone przez producenta pojazdu, zawarte w systemach kalkulacyjnych E. lub A., stawkę roboczogodziny za prace blacharskie, mechaniczne, lakiernicze w wysokości 74 zł (brutto). Koszty materiałów i części zamiennych ustala się biorąc za podstawę: ceny nowych oryginalnych materiałów i części zamiennych dostępnych w ofercie dostawców niezależnych od producenta pojazdu, ale co do których producent zaświadcza, że zostały wyprodukowane zgodnie ze specyfikacjami i standardami produkcyjnymi, ustalonymi przez producenta pojazdów i że są one tej samej jakości, co materiały i części zamienne stosowane przez producenta pojazdu (tzw. zamienniki).

W razie braku materiałów lub części, o których mowa powyżej, przyjmuje się za podstawę wyceny ceny nowych oryginalnych materiałów i części zamiennych sygnowanych logo producenta danej marki pojazdu oraz zalecanych przez producenta i oficjalnych importerów do stosowania przez ich sieci serwisowe, nie wyższe jednak niż wysokość cen podanych w aktualnych polskich wydaniach systemu kalkulacyjnego E. lub A..

Zgodnie z § 23 ust. 11 o.w.u. w przypadku, w którym Ubezpieczony będący przedsiębiorcą ma prawo odliczyć podatek VAT naliczony przy nabyciu części i usług związanych z naprawą ubezpieczonego pojazdu, kwota odszkodowania za szkodę częściową nie uwzględnia podatku VAT.

Bez względu zaś na wybrany wariant umowy ubezpieczenia (...) S.A. uwzględnia indywidualny stopień zużycia technicznego za szkody powstałe w ogumieniu, elementach układu wydechowego, elementach ciernych układu hamulcowego, elementach ciernych układu sprzęgła, elementach zawieszenia (prowadzących, sprężynujących i tłumiących), a także przy uszkodzeniu akumulatora, jak również elementów, których stopień zużycia technicznego (na skutek wad fabrycznych, niewłaściwej eksploatacji lub wcześniejszej przeprowadzonej naprawy niezgodnej z technologią) znacząco odbiega od normatywnego zużycia elementu.

Zgodnie z § 26 ust. 1 o.w.u. w przypadku uszkodzenia pojazdu poza granicami kraju jego naprawa winna być dokonana na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

(...) S.A. dopuszcza jednakże możliwość przeprowadzenia naprawy pojazdu na terenie kraju zdarzenia w zakresie niezbędnym do kontynuowania bezpiecznej jazdy pod warunkiem skontaktowania się z Centrum (...) S.A. i uzyskania zgody (...) S.A. na przeprowadzenie naprawy, z tym zastrzeżeniem, że naprawa pojazdu w zakresie niezbędnym do kontynuowania bezpiecznej jazdy może być wykonana bez uzgodnienia z (...) S.A., o ile jej koszt nie przekracza równowartości wskazanych poniżej kwot w euro:

- 1) 1.000 euro - dla pojazdów osobowych,
- 2) 1.300 euro - dla pojazdów innych niż osobowe.

Zwrot poniesionych za granicą kosztów naprawy niezbędnej do kontynuowania bezpiecznej jazdy, przeliczonych na złote polskie na zasadach przedstawionych w § 30 o.w.u., następuje w Polsce wyłącznie na podstawie imiennych, oryginalnych rachunków, faktur bądź innych dokumentów zawierających wyszczególnienie części wymienionych i specyfikację kosztów robocizny, uzupełnionych opisem uszkodzeń.

Odszkodowanie za koszty naprawy pojazdu za granicą przekraczające kwoty określone powyżej ustalane jest w oparciu o wycenę wykonaną przez (...) S.A. według zasad obowiązujących w odniesieniu do szkód powstałych i likwidowanych na terenie Polski, określonych w §23 i następnych, chyba że faktycznie poniesione koszty są niższe.

W myśl § 27 ust. 1 o.w.u. niezależnie od ustalonego odszkodowania za szkodę powstałą w pojeździe, (...) S.A. zwraca w granicach sumy ubezpieczenia uzasadnione i udokumentowane oryginalnymi rachunkami/fakturami koszty poniesione m.in. na transport uszkodzonego pojazdu i parkowanie. Zwrot tych kosztów może nastąpić tylko wówczas, gdy istnieje odpowiedzialność (...) S.A. za szkody w ubezpieczonym pojeździe. (...) S.A. zwraca koszty holowania do wysokości kosztów ustalonych z uwzględnieniem średnich stawek stosowanych na parkingach i przez podmioty świadczące usługi holownicze z terenu, na którym powstała szkoda.

Stosownie do § 27 ust. 4 o.w.u. łączna wysokość powyższych kosztów nie może przekroczyć 10% sumy ubezpieczenia, nie więcej jednak niż 2.000,00 zł, w tym koszty transportu pojazdu nie mogą przekroczyć:

- 1) 800 zł - dla samochodów osobowych i ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony, motocykli, przyczep lekkich o dopuszczalnej masie całkowitej do 750 kg i przyczep kampingowych,
- 2) 1200 zł - dla pozostałych pojazdów.

W przypadku, gdy uszkodzony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub pozostałych państw europejskich pojazd, taki jak: samochód osobowy, ciężarowy o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony lub kampingowy, przyczepa lekka o dopuszczalnej masie całkowitej 750 kg lub przyczepa kampingowa, wymagał holowania, a jego transport z

miejsca zdarzenia został zorganizowany bez porozumienia z Centrum (...) S.A., (...) S.A. nie zwraca poniesionych kosztów holowania pojazdu.

Jednakże zgodnie z § 27 ust. 6 o.w.u. w przypadku, gdy Ubezpieczony lub inna osoba uprawniona do kierowania pojazdem nie dopełniła obowiązku, o którym mowa w § 19 ust. 1 pkt 4 o.w.u. i nie zadzwoniła do Centrum (...) S.A. ze względu na: stan, w jakim się znajdowała (na co wskazuje udzielona pomoc medyczna), miejsce zdarzenia (np. autostrada), wymuszające holowanie pojazdu przez służby do tego upoważnione, konieczność natychmiastowego usunięcia pojazdu z miejsca zdarzenia na polecenie policji lub innych służb porządkowych, zwrot kosztów usług holowania, o których mowa w § 27 ust. 1 i 4 o.w.u., przysługuje pod warunkiem ich udokumentowania oryginałami rachunków/faktur oraz przedstawienia stosownej dokumentacji uzasadniającej brak kontaktu z Centrum (...) S.A.

Zgodnie z §27 ust. 7 o.w.u. (...) S.A. zwraca ponadto, w granicach sumy ubezpieczenia, koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa w § 19 ust. 1 pkt 1 o.w.u., jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne.

Wysokość odszkodowania ustalonego zgodnie z §§23 - 27 nie może przekroczyć wartości pojazdu według stanu pojazdu bezpośrednio przed zaistnieniem szkody (z zastrzeżeniem §2 pkt 32 ppkt b) oraz §5 ust. 2 pkt 6) oraz sumy ubezpieczenia aktualnej na dzień ustalania odszkodowania.

Stosownie do § 30 ust. 1 i 2 o.w.u. (...) S.A. wypłaca odszkodowanie w złotych, bez względu na miejsce powstania szkody oraz rodzaj poniesionych kosztów. Koszty poniesione w walutach obcych przelicza się na złote wedle kursu średniego NBP z dnia ustalenia odszkodowania.

/dowód: ogólne warunki ubezpieczenia autocasco k. 71-83v, k. 160-189/

Po zgłoszeniu pozwanemu przez powoda szkody, w dniu 16 listopada 2013 roku dokonano oględzin pojazdu, a następnie w dniu 22 listopada 2013 roku na zlecenie pozwanego została sporządzona kalkulacja naprawy nr (...) na kwotę 18.018,86 zł.

/dowód: kalkulacja naprawy z dnia 22 listopada 2013 roku k. 22-25/

Pismem z dnia 13 grudnia 2013 roku pozwany powiadomił powoda, że uznaje za zasadne żądanie zwrotu kosztów holowania pojazdu do kwoty 800,00 zł.

/dowód: pismo z dnia 13 grudnia 2013 roku k. 36/

W dniu 27 grudnia 2013 roku na zlecenie pozwanego została sporządzona powtórna kalkulacja naprawy z uwzględnieniem „dawnych szkód” w pojeździe powoda, w wyniku czego koszty naprawy ustalono na kwotę 11.272,45 zł.

/dowód: kalkulacja naprawy z dnia 27 grudnia 2013 roku k. 29-32/

Pismem z dnia 8 stycznia 2014 roku pozwany powiadomił powoda o przyznaniu odszkodowania w kwocie 800,00 zł tytułem zwrotu kosztów holowania pojazdu oraz tytułem odszkodowania za pojazd w związku ze szkodą częściową – kwoty 11.272,45 zł.

/dowód: pismo z dnia 8 stycznia 2014 roku k. 37/

W dniu 27 stycznia 2014 roku, drogą e-mail powód wniósł odwołanie od decyzji pozwanego w przedmiocie wyceny szkody w pojeździe. Powód wskazał, że po holowaniu uszkodzonego pojazdu do zakładu naprawczego został on częściowo naprawiony, tak, aby możliwym był przyjazd nim do Polski. Powód wskazał, że koszt prac wyniósł 809,83 euro oraz że faktura dokumentująca naprawę została pozwanemu przedstawiona, a mimo to nie została ona uwzględniona w kosztorysie. Powód wskazał, że przesłał pozwanemu także fakturę za usługę holowania na kwotę 1.984,00 euro. Powód podniósł, że domaga się przyznania kwoty 5.946,41 zł stanowiącej różnicę pomiędzy

pierwotną wyceną, sporządzoną przez pozwanego a wyceną ostateczną, jak również kwoty 809,83 zł wedle kursu euro w wysokości 4.2408 zł, to jest 3.434,33 zł, a nadto kwoty 1.984,00 euro tytułem zwrotu kosztów holowania.

/dowód: odwołanie od decyzji z dnia 27 stycznia 2014 roku k. 38/

Odpowiadając na pismo z dnia 27 stycznia 2014 roku, pismem z dnia 29 stycznia 2014 roku pozwany poinformował powoda o braku podstaw do zmiany zajętego uprzednio stanowiska.

/dowód: pismo z dnia 9 stycznia 2014 roku k. 39-40/

Samochód R. (...) o numerze rejestracyjnym (...) przed jego zakupem przez powoda uczestniczył w kolizji drogowej, której skutki były likwidowane w postępowaniu likwidacyjnym, prowadzonym przez (...) S.A.

/bezsporne/

Po wykonaniu analizy porównawczej uszkodzeń kabiny sypialnej oraz bocznego spojlera samochodu ciężarowego powoda, które ujawniono w szkodzie zgłoszonej do (...) S.A. oraz uszkodzeń w szkodzie G., brak jest jednoznacznych podstaw do stwierdzenia, że nie były one naprawione i zostały powiększone, tym bardziej, iż strefa uszkodzeń kabiny została przysłonięta materiałem ochronnym i tak udokumentowana, natomiast fragmenty spojlera znajdują się w górnej części kabiny. Elementy przedniej burty, burty bocznej prawej oraz osłony narożnej słupka prawego noszą ślady uszkodzeń, których przebieg i zakres częściowo pokrywa się ze szkodą zgłoszoną w (...) S.A., przy czym rozmiar uszkodzeń słupka oraz opończy jest większy niż w szkodzie zgłoszonej do (...) S.A.

Wysokość kosztów naprawy, ustalona wedle zasad zawartych w Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia w strefie przodu oraz prawego boku samochodu przy zastosowaniu stawki za roboczogodzinę na poziomie 60,16 zł oraz oryginalnych części zamiennych wynosi: 18.892,53 zł bez VAT – z uwzględnieniem kosztów wymiany chłodnicy.

Wysokość kosztów naprawy, ustalona wedle zasad zawartych w Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia w strefie przodu oraz prawego boku samochodu przy zastosowaniu stawki za roboczogodzinę na poziomie 60,16 zł oraz optymalizacji części zamiennych wynosi: 17.706,27 zł bez VAT – z uwzględnieniem kosztów wymiany chłodnicy.

/dowód: opinia uzupełniająca biegłego sądowego S. K. k. 137-154/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie okoliczności pomiędzy stronami bezspornych (zawarcie umowy ubezpieczenia przez strony, okoliczności i skutki wypadku), jak i niezaprzeczonej przez drugą ze stron (uprzednie uczestniczenie przez samochód powoda w kolizji drogowej), a nadto dowodów z dokumentów i kserokopii dokumentów dołączonych do akt, opinii biegłego sądowego z zakresu wyceny szkód komunikacyjnych, a także zeznań powoda. Sąd uznał za w pełni wiarygodne dowody w postaci dokumentów przedłożonych przez powoda, jak również dokumentów przedstawionych przez pozwanego, tj. w szczególności: zgłoszenia szkody, umowy ubezpieczenia, ogólnych warunków ubezpieczenia, dokumentów pochodzących z postępowania w przedmiocie likwidacji szkody. Sąd dał wiarę tym dokumentom, albowiem ich prawdziwość i rzetelność nie budzi wątpliwości. Nie były one również kwestionowane przez żadną ze stron, w związku z czym brak jest podstaw do podważania ich wiarygodności.

Sąd dokonał ustaleń także w oparciu o przeprowadzony w sprawie dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu wyceny szkód komunikacyjnych. Sporządzonej w sprawie opinii, po jej uzupełnieniu, nie zakwestionowała skutecznie żadna ze stron procesu, a wątpliwości zgłaszane przez stronę pozwaną były przedmiotem uzupełniającej opinii, złożonej przez biegłego sądowego z zakresu rekonstrukcji wypadków, w której rzeczowo i logicznie biegły ustosunkował się do wniosków pozwanego. Sąd przyjął za miarodajne wnioski powyższej opinii, a dokonując oceny walorów dowodowych tej opinii, kierował się kryteriami oceny, które stanowiły poziom wiedzy biegłych, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania wyrażonego stanowiska oraz stopień stanowczości wyrażonych w nich ocen, a także zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, nie znajdując argumentów, by opinii tej waloru dowodowego odmówić.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że pozwany nie przedstawił dokumentacji fotograficznej z zawarcia umowy ubezpieczenia samochodu powoda, która została wykonana przy jej zawarciu, co wynika z paragrafu 10 Ogólnych Warunków Ubezpieczenia pojazdów Autocasco, jak również z zapisów łączącej strony umowy. Pozwany nie załączył także pełnej dokumentacji fotograficznej z uszkodzeń samochodu powoda, które były zgłaszane do (...) S.A. Powód odmówił zaś przedstawienia pojazdu celem dokonania oględzin przez biegłego, argumentując to koniecznością jego stałego wykorzystywania w transporcie zagranicznym. Biegły w świetle powyższego na zlecenie Sądu w opinii uzupełniającej ustalił wysokość odszkodowania zgodnie z § 23 Ogólnych Warunków Ubezpieczenia poza uszkodzonymi elementami, których zakres uszkodzeń mógłby się pokrywać z elementami zgłoszonymi do (...) S.A. Kalkulacja naprawy sporządzona została w wariantach uwzględniających zastosowanie cen nowych oryginalnych części oraz części zamiennych dostępnych w ofercie dostawców niezależnych od producenta pojazdu. Wniosków powyższej opinii nie zakwestionowała żadna ze stron procesu, co skutkowało przyjęciem jej za podstawę dokonanych ustaleń.

Zeznania powoda odnośnie przebiegu wypadku stanowiły uzupełnienie okoliczności, które zostały potwierdzone przedstawionymi przez powoda dowodami z dokumentów. Powód nie był obecny na miejscu zdarzenia, gdyż w czasie wypadku samochód powoda był kierowany przez jego pracownika M. K.. Wniosek zgłoszony w pozwie o przesłuchanie M. K. w charakterze świadka został zaś cofnięty (k. 217).

Stan pojazdu w dacie zawarcia umowy ubezpieczenia, jak wskazano powyżej, został ustalony w oparciu o wnioski uzupełniającej opinii biegłego sądowego, mając na względzie dokonaną przez Sąd w kontekście art. 233 § 2 k.p.c. ocenę zachowania stron: powoda – który nie przedstawił pojazdu do oględzin, jak również pozwanego – który nie przedstawił dokumentacji fotograficznej z dnia zawarcia umowy.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie co do zasady.

Strona powodowa roszczenie o wypłatę odszkodowania wywodziła z zawartej z pozwanym umowy ubezpieczenia majątkowego autocasco. Pozwany zawarciu umowy z powodem nie przeczył. Nie było pomiędzy stronami sporu co do kwalifikacji szkody występującej w pojeździe powoda jako szkody częściowej w rozumieniu § 2 punkt 23 o.w.u. Kwestia sporna sprowadzała się do oceny, czy spełnione już przez pozwanego świadczenie stanowi prawidłowe wykonanie obowiązków, wynikających z łączącej strony umowy ubezpieczenia autocasco. Pomimo odwoływania się przez pełnomocnika powoda do kwestii związanej z nienależytym wywiązaniem się z umowy asisantce, pełnomocnik powoda zobowiązany do sprecyzowania na jakiej podstawie opiera powództwo, wskazał, że jego podstawę stanowią wyłącznie zapisy łączącej strony umowy autocasco (k. 223).

Zgodnie zaś z art. 321 § 1 k.p.c., sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie. Sąd nie może zasądzać czego innego od tego, czego żądał powód, więcej niż żądał powód, ani na innej podstawie faktycznej niż wskazana przez powoda. W przepisie art. 321 § 1 k.p.c. jest bowiem mowa o żądaniu w rozumieniu art. 187 § 1 k.p.c., a w myśl tego przepisu obligatoryjną treść każdego pozwu stanowi dokładnie określone żądanie oraz przytoczenie okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie.

Z uwagi na powyższe zgłoszone żądanie podlegało ocenie wyłącznie w kontekście tego, czy znajduje ono oparcie w łączącej strony umowie ubezpieczenia autocasco.

Zgodnie z art. 805 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Świadczenie ubezpieczyciela polega w szczególności na zapłacie przy ubezpieczeniu majątkowym - określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku.

Dla oceny praw i obowiązków stron w ramach stosunku ubezpieczenia podstawowe znaczenia ma łącząca strony umowa, a nadto ogólne warunki ubezpieczenia. Ogólne warunki ubezpieczenia, po doręczeniu ich tekstu powodowi, stały się bowiem integralną częścią zawartej przez strony umowy ubezpieczenia autocasco.

Pomiędzy stronami nie było sporu co do tego, że zdarzenie, z którym powód łączy odpowiedzialność odszkodowawczą pozwanego, mieści się w zakresie ubezpieczenia, przewidzianym w ogólnych warunkach ubezpieczenia, a nadto wystąpiło w okresie objętym ochroną ubezpieczeniową, świadczoną przez pozwanego.

Pomiędzy stronami nie było rozbieżności co do zakresu szkody, gdyż pozwany ani na etapie postępowania likwidacyjnego, ani w toku postępowania sądowego nie podnosił żadnych zarzutów w przedmiocie okoliczności powstania poszczególnych uszkodzeń pojazdu.

W sytuacji gdy podstawą dochodzenia odszkodowania przez powoda są postanowienia łączącej strony umowy ubezpieczenia autocasco, ocena zasadności żądania dokonana być musi w ramach umownych uzgodnień stron, które podlegają badaniu jedynie pod względem zgodności z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa.

Ze względu na to, że w ubezpieczeniu autocasco mamy do czynienia z przyjęciem przez zakład ubezpieczeń ciężaru wyrównania ściśle określonej szkody na zasadach ustalonych w warunkach tego ubezpieczenia, a nie z naprawieniem przez sprawcę szkody doznanej przez osobę poszkodowanego, zachodzą rozbieżności pomiędzy szkodą w rozumieniu przepisów prawa cywilnego a zakresem uszczerbku majątkowego, podlegającego wynagrodzeniu.

I. Koszty holowania pojazdu

Jak wskazano powyżej, odpowiedzialność umowna pozwanego ograniczona jest do obowiązku spełnienia na rzecz powoda umówionego świadczenia. Odpowiedzialność pozwanego nie obejmuje zatem obowiązku wynagrodzenia powodowi całej szkody, jaka powstała w jego majątku.

Stosownie do zapisów o.w.u. pozwany zobowiązany był do zwrotu kosztów holowania pojazdu do kwoty 800,00 zł (§27 ust. 4 o.w.u.) i taka też kwota została na rzecz powoda wypłacona. Okoliczność, że powód poniósł wyższe koszty holowania, pozostaje bez znaczenia dla zakresu obowiązku świadczenia pozwanego, gdyż odpowiedzialność pozwanego ogranicza się – jak wskazano – do spełnienia świadczenia umówionego.

W umowie stron jednoznacznie określono wysokość kosztów holowania, do wynagrodzenia których pozwany był zobowiązany. Pozwany w tym zakresie zobowiązanie spełnił, poprzez wypłatę kwoty 800,00 zł, co nie było sporne pomiędzy stronami. Wobec wypłaty tej kwoty przed wytoczeniem powództwa, w piśmie z dnia 21 października 2015 roku powód cofnął pozew w zakresie spełnionego świadczenia (k. 223).

Szczególne okoliczności, podnoszone przez powoda, a związane z miejscem zdarzenia oraz wezwaniem holownika przez policję, zostały także ujęte w o.w.u. i – zgodnie z zapisami § 27 ust. 6 o.w.u. – uzasadniały one jedynie odstępianie od zasady, wyrażonej w § 27 ust. 5 o.w.u., zgodnie z którą pozwany nie zwraca kosztów holowania pojazdu, zorganizowanego bez uzgodnienia z Centrum (...). Wówczas jednakże umówione świadczenie, do którego spełnienia zobowiązany jest pozwany, również zamyka się w granicach, określonych w § 27 ust. 4 o.w.u.

W ocenie Sądu nie znajduje uzasadnienia żądanie przez powoda zwrotu dalszych kosztów z tytułu holowania wbrew zapisom umowy poprzez odwołanie się do § 27 ust. 7 o.w.u., stanowiącego odzwierciedlenie normy art. 826 § 1 i 4 k.c.

Stosownie do art. 826 § 1 k.c. w razie zajścia wypadku ubezpieczający obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów. W myśl zaś art. 826 § 4 k.c. ubezpieczyciel obowiązany jest, w granicach sumy ubezpieczenia, zwrócić koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa w § 1, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne. Umowa lub ogólne warunki ubezpieczenia mogą zawierać postanowienia korzystniejsze dla ubezpieczającego.

Z wyraźnego sformułowania art. 826 § 1 k.c. wynika, że norma ta dotyczy zachowania się ubezpieczającego, nie zaś innych podmiotów, z nim niezwiązanych. W sposób zbliżony regulacja ta została ukształtowana w umowie stron, poprzez zawarte w § 27 ust. 7 o.w.u. odesłanie do § 19 ust. 1 pkt 1 o.w.u. Stosownie do powołanego zapisu umowy, ubezpieczyciel zobowiązał się do zwrotu kosztów podjętej przez ubezpieczonego, ubezpieczającego lub osobę uprawnioną do kierowania pojazdem akcji ratowniczej oraz kosztów podjętych w celu zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów. Koszty, związane z wezwaniem holownika przez policję nie wynikałyby zaś z działania podjętego przez powoda czy też jego pracownika, ale – jak wynika z samych wyjaśnień powoda – niejako niezależnie od powoda i jego woli, skoro pracownik powoda wezwał na miejsce holownik ubezpieczyciela, z którego usług w tym zakresie chciał skorzystać.

Należy zauważyć, po pierwsze, że regulacja, zarówno ustawowa, jak i umowna odnosi się do działań, których podjęcie jest konieczne dla ratowania uszkodzonego dobra. Jak wynika z przedstawionych dokumentów (k. 16), po zdarzeniu pojazd powoda zlokalizowany był na głębokim poboczu. Sama powoływana przez powoda okoliczność, że z uwagi na miejsce zdarzenia i przepisy regulujące zasady ruchu drogowego pojazd powoda nie mógł być w tym miejscu postojowany i wymagał transportu nie oznacza, że wobec uszkodzonego samochodu przeprowadzono „akcję ratowniczą”, za której przeprowadzenie powód mógłby domagać się zwrotu kosztów.

Po drugie wezwanie na miejsce zdarzenia holownika nie było wynikiem działania podjętego przez powoda, ani przez jego pracownika, ale przez podmioty z nimi niezwiązane – organy policji. Tym samym powyższe nie spełnia kryteriów działań, o jakich mowa w § 19 ust. 1 o.w.u.

Po trzecie wobec cofnięcia wniosku o przesłuchania w charakterze świadka M. K. brak było możliwości ustalenia, czy wezwanie drugiego holownika było podyktowane sytuacją, czy też brakiem komunikacji pomiędzy kierowcą uszkodzonego pojazdu a przybyłymi na miejsce służbami w zakresie przekazania informacji, że holownik został już na miejsce zdarzenia wezwany.

Nie mogą także odnieść skutku zarzuty niezgodności umownego ograniczenia wysokości zwrotu kosztów holowania ze społeczno - gospodarczym przeznaczeniem prawa (k. 223v). Powód zawarł umowę ubezpieczenia autocasco na ściśle określonych warunkach. W ramach swobody umów mógł zawrzeć umowę z towarzystwem ubezpieczeniowym, które oferowało zwrot kosztów holowania w pełnym zakresie za zapłatą odpowiednio skalkulowanej składki. Jak zaś wskazano powyżej, w ubezpieczeniu autocasco mamy do czynienia z przyjęciem przez zakład ubezpieczeń ciężaru wyrównania ściśle określonej szkody na zasadach ustalonych w warunkach tego ubezpieczenia, a nie z naprawieniem przez sprawcę szkody doznanej przez osobę poszkodowanego. Kwestia rzeczywistych kosztów holowania pozostaje zatem bez znaczenia dla zakresu obowiązku umownego pozwanego.

Tym samym brak było podstaw do uwzględnienia żądania w tym zakresie, co skutkowało jego oddaleniem, o czym orzeczono jak w pkt 2 sentencji.

Nadmienić przy tym należy, że powyższe nie oznacza, że powód nie może poszukiwać ochrony swych interesów przez skierowanie żądania odszkodowawczego w zakresie pełnego wynagrodzenia szkody wobec podmiotu, ponoszącego odpowiedzialność deliktową za skutki w/w zdarzenia.

II. Koszty częściowej naprawy poza granicami kraju

Żądanie zwrotu kosztów naprawy, dokonanej przez powoda poza granicami kraju, znajduje oparcie w zapisach łączącej strony umowy i o.w.u., a to § 26 ust. 3 o.w.u. Zgodnie z powołanym zapisem umowy, dopuszczono możliwość przeprowadzenia naprawy pojazdu na terenie kraju zdarzenia w zakresie niezbędnym do kontynuowania bezpiecznej jazdy bez uzgodnienia z (...) S.A., o ile jej koszt nie przekracza równowartości 1.000 euro - dla pojazdów osobowych i 1.300 euro - dla pojazdów innych niż osobowe. Powód zgodnie z zasadą wyrażoną w § 26 ust. 4 o.w.u. przedstawił imienny rachunek, dokumentujący naprawę, obejmujący opis zakresu wykonanych prac (wymiana chłodnicy). Koszty związane z naprawą na terenie kraju zdarzenia mieściły się w limitach określonych w § 26 ust.

3 o.w.u., a zatem przeprowadzenie tej naprawy nie wymagało uprzedniego uzgodnienia z ubezpieczycielem, skoro obejmowała ona zakres prac niezbędnych do kontynuowania bezpiecznej jazdy. Częściowa naprawa, jakiej dokonał powód, była przejawem dążenia przez niego do minimalizacji zakresu szkody, gdyż nie wymaga wiadomości specjalnej stwierdzenie, że koszty transportu pojazdu powoda na teren kraju przewyższyłyby koszt jego przejazdu na tej samej trasie. Mając na względzie charakter tej naprawy nie sposób podzielić zastrzeżeń pełnomocnika pozwanego o braku wykazania przez powoda celowości dokonania częściowej naprawy pojazdu poza granicami kraju. Gdyby powód nie dokonał częściowej naprawy, pojazd musiałby zostać sprowadzony do Polski za pomocą holownika, gdyż trudno zakładać, by tak daleki dystans (Belgia – Polska) można było pokonać z uszkodzoną chłodnicą, a zatem w sytuacji braku sprawnego chłodzenia silnika i z narażeniem go na uszkodzenia mechaniczne.

Koszty związane z niezbędną naprawą wyniosły 809,83 euro bez podatku od towarów i usług (k. 15).

Stosownie do art. 358 § 2 k.c. wartość waluty obcej określa się według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia wymagalności roszczenia, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe lub czynność prawna stanowi inaczej. W razie zwłoki dłużnika wierzyciel może żądać spełnienia świadczenia w walucie polskiej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia, w którym zapłata jest dokonana.

Wobec uzgodnień stron, przewidzianych w § 30 o.w.u., świadczenie, do którego zapłaty zobowiązany jest pozwany, wyrażone jest w złotych polskich, a przeliczenie dokonywane wedle średniego kursu NBP z daty ustalenia odszkodowania.

Powód domagał się przyjęcia do przeliczenia kwoty 4,1990 zł jako odpowiadającej 1 euro. W toku postępowania likwidacyjnego pozwany zaniechał ustalenia odszkodowania w zakresie zwrotu kosztów tej naprawy. Zaproponowany przez powoda kurs przeliczenia waluty jest to kurs niższy, niż obowiązujący w dacie wyrokowania (17 listopada 2015 roku – kurs 4,2433 zł), jak również w dacie, w jakiej pozwany został wezwany do zapłaty kwotowo określonego odszkodowania (27 stycznia 2014 roku – kurs: 4,2291 zł). Pozwany nie wniósł przy tym żadnych zastrzeżeń co do przyjętego przez powoda kursu dla przeliczenia wysokości tych kosztów. Tym samym żądanie w zakresie kwoty 3.400,00 zł zasługiwało na uwzględnienie w całości.

III. Koszty naprawy pozostałych uszkodzeń

Co do zasady podzielić należało stanowisko powoda o nieuzasadnionym obniżeniu należnego świadczenia odszkodowawczego poprzez odmowę wypłaty odszkodowania za naprawę uszkodzonych elementów, które – wedle pozwanego – były uszkodzone i nie zostały naprawione przed zawarciem umowy ubezpieczenia.

Pozwany nie wykazał przesłanek, przewidzianych w § 6 ust. 1 pkt 8 o.w.u. wyłączających jego odpowiedzialność na podstawie umowy ubezpieczenia, a to na nim – zgodnie z zasadą rozkładu ciężaru dowodu, przewidzianą w art. 6 k.c., spoczywał w tym zakresie obowiązek dowodzenia. Ciężar dowodu obciąża osobę, która z określonego faktu wywodzi skutki prawne niezależnie od tego czy może ona przedstawić określone dowody, czy też dowody te pozostają w dyspozycji strony przeciwnej, co wprost wynika z art. 233 § 2 k.p.c.

W tym zakresie strony wzajemnie domagały się dokonania oceny zachowania strony przeciwnej na podstawie art. 233 § 2 k.p.c. przez pryzmat odmowy przedstawienia dowodów.

Pozwany domagał się bowiem udostępnienia przez powoda uszkodzonego pojazdu biegłemu celem wykazania, że pojazd w dacie zawarcia umowy posiadał nienaprawione uszkodzenia z wcześniejszego okresu, powód zaś domagał się przedłożenia przez pozwanego zdjęć, wykonanych w dacie zawarcia umowy ubezpieczenia, z których miałyby wynikać wedle stanowiska powoda, że pojazd w dacie zawarcia umowy nie posiadał nienaprawionych uszkodzeń.

Odnosnie postawy powoda, należy wskazać, że samochód, który uległ uszkodzeniu, w dalszym ciągu znajduje się w dyspozycji powoda i jest przez niego wykorzystywany w działalności transportowej, a odmowa jego przedstawienia biegłemu – jak wynika z wyjaśnień powoda – wiązała się z aspektem ekonomicznych start, jakie powód by poniósł

na wypadek sprowadzenia pojazdu do Polski. Powód odwoływał się przy tym do adnotacji agenta ubezpieczeniowego, zgodnie z którą samochód w dacie zawarcia umowy nie był w stanie uszkodzonym. Z dokumentów zgromadzonych w aktach nie wynika, czy adnotacja o braku uszkodzeń była poprzedzona oględzinami dokonanymi przez agenta ubezpieczeniowego, czy też odnosi się wyłącznie do pobieżnej oceny stanu technicznego pojazdu.

Pozwany wskazuje zaś na istniejącą dokumentację fotograficzną z postępowania w przedmiocie likwidacji szkody, prowadzonej przez pozwanego oraz przez (...) S.A. odnośnie poprzedniej szkody komunikacyjnej, podnosząc, że część elementów uszkodzonych w poprzednim wypadku nosi tożsame ślady uszkodzeń na dokumentacji zdjęciowej wykonanej po zgłoszeniu szkody.

Wobec braku podstaw do przyjęcia, że agent ubezpieczeniowy w umowie poświadczył nieprawdę, czyniąc adnotację o stanie pojazdu, należało wykluczyć tę wersję, wedle której samochód powoda był w dacie wypadku w stanie poważnych uszkodzeń, tym bardziej, że powód samochód ten wykorzystuje do świadczenia usług transportowych. Biorąc zaś pod uwagę zapisy, dokonane przez agenta ubezpieczeniowego w dacie zawarcia umowy o braku uszkodzeń pojazdu, należało w ocenie Sądu przyjąć, że w dacie zawarcia umowy pojazd nie posiadał tak widocznych uszkodzeń jak uszkodzenie kabiny sypialnej, czy prawego bocznego spojlera.

Nie można jednak odrzucić tej ewentualności, biorąc pod uwagę powołaną przez pozwanego dokumentację fotograficzną szkody obecnej i szkody poprzedniej (w aktach likwidacji szkody), że w dacie zawarcia umowy pojazd miał niewielkie uszkodzenia, które nie zostały dostrzeżone przez agenta ubezpieczeniowego. Biorąc pod uwagę te okoliczności, w sytuacji gdy pomimo wniosków dowodowych obu stron, strona przeciwna nie przedstawiła żądanych przez drugą ze stron dowodów, Sąd oparł się na wnioskach uzupełniającej opinii biegłego, który bazując na dokumentacji fotograficznej pojazdu z akt szkodowych, przedstawionej przez pozwanego, ocenił stan pojazdu poprzez porównanie widocznych uszkodzeń, zgłoszonych ubezpieczycielowi (...) S.A. oraz stanu pojazdu po szkodzie, zgłoszonej pozwanemu.

Wniosków uzupełniającej opinii biegłego sądowego nie zakwestionowała żadna ze stron, co uzasadniało przyjęcie jej za podstawę ustaleń.

Odnośnie zasad ustalenia odszkodowania należy zaznaczyć, że jakkolwiek powód zawarł umowę ubezpieczenia w wariantcie (...), to nie przedstawił faktur i rachunków dokumentujących naprawę. W tej sytuacji wycena kosztów naprawy winna zostać dokonana wedle zasad określonych w § 23 ust. 9 o.w.u. Zgodnie z tymi zasadami, koszty robocizny ustala się biorąc za podstawę normy czasowe operacji technologicznych określone przez producenta pojazdu, zawarte w systemach kalkulacyjnych E. lub A., stawkę roboczogodziny za prace blacharskie, mechaniczne, lakiernicze w wysokości 74 zł (brutto), zaś koszty materiałów i części zamiennych ustala się biorąc za podstawę: ceny nowych oryginalnych materiałów i części zamiennych dostępnych w ofercie dostawców niezależnych od producenta pojazdu, ale co do których producent zaświadcza, że zostały wyprodukowane zgodnie ze specyfikacjami i standardami produkcyjnymi, ustalonymi przez producenta pojazdów i że są one tej samej jakości, co materiały i części zamienne stosowane przez producenta pojazdu (tzw. zamienniki). Wobec braku przedstawienia faktur, dokumentujących naprawę, kwestia stawek rynkowych robocizny czy cen oryginalnych części nie mogła zostać uwzględniona przy ustaleniu wysokości odszkodowania.

Z uwagi na prowadzenie przez powoda działalności gospodarczej i uprawnienie do odliczenia naliczonego podatku od towarów i usług, wysokość odszkodowania została ustalona stosownie do § 23 ust. 11 o.w.u. bez uwzględnienia podatku od towarów i usług.

W opinii uzupełniającej biegłego sądowego koszty naprawy pojazdu wedle wskazanych powyżej zasad zostały oszacowane na kwotę 17.706,27 zł (k. 142).

Podzielenie stanowiska powoda o zasadności zwrotu kosztów częściowej naprawy wykonanej poza granicami kraju skutkuje jednakże koniecznością pomniejszenia odszkodowania, wyliczonego przez biegłego sądowego, o koszty wymiany chłodnicy oraz koszty robocizny z tym związanej (które to koszty zostały uwzględnione w opinii), gdyż

przyznanie powodowi dwukrotnie odszkodowania za naprawę uszkodzeń w tym zakresie prowadziłyby to jego bezpodstawnego wzbogacenia. Z zestawienia roboczogodzin (k. 150) wynika, że prace związane z wymianą chłodnicy – niezwiązane technologicznie z naprawą pozostałych uszkodzeń w zakresie prawego boku i przodu pojazdu - obejmowały prace określone jako „chłodnica wyb/bud, osłona spodnia silnika wyb/bud, chłodnica wymiana, układ chłodzenia opróżnienie/napełnienie”, to jest łącznie 20 JC, czyli 2 roboczogodziny, przy przyjęciu, że 10 JC = jedna roboczogodzina, zaś stawka netto roboczogodziny wynosi 60,16 zł. Cena części w postaci chłodnicy wynosiła 996,90 zł (k. 151), która została powiększona o koszt drobnych elementów przeznaczonych do wykorzystywania w naprawach serwisowych (tzw. normalia) w wysokości 2% (k. 152). Łącznie koszty wynikające z opinii biegłego należy pomniejszyć o kwotę 1.137,16 zł, to jest koszty robocizny (2 x 60,16 zł) i koszty części (996,90 zł + 2% x 996,90 zł), gdyż szkoda w tym zakresie została wynagrodzona przez przyznanie powodowi kwoty 3.400,00 zł tytułem częściowej naprawy, przeprowadzonej poza granicami kraju.

Koszty naprawy bez uwzględnienia kosztów naprawy przeprowadzonej poza granicami kraju, wynoszą zatem 16.569,11 zł (17.706,27 zł – 1.137,16 zł).

Zważywszy że dotychczas pozwany wypłacił z tego tytułu na rzecz powoda kwotę 11.272,45 zł, do wypłaty pozostaje z tego tytułu kwota 5.296,66 zł (16.569,11 zł – 11.272,45 zł).

Wobec tego, że powód w pozwie zażądał z tego tytułu przyznania kwoty 5.946,41 zł, powództwo w zakresie kwoty 649,75 zł podlegało oddaleniu.

Podsumowując, zasądzeniu na rzecz powoda podlegała kwota 3.400,00 zł tytułem zwrotu kosztów naprawy, dokonanej za granicą oraz kwota 5.296,66 zł tytułem kosztów pozostałej naprawy w zakresie elementów, co do których brak było podstaw do przyjęcia, że były uszkodzone i nienaprawione w dacie zawarcia umowy ubezpieczenia, o czym orzeczono jak w pkt 1 sentencji.

Przy ustalaniu wysokości odszkodowania należnego uprawnionemu z tytułu ubezpieczenia autocasco Sąd kierował się postanowieniami łączącej strony umowy i o.w.u., w szczególności § 23 o.w.u. Określenie wysokości tego odszkodowania winno zostać dokonane przez zakład ubezpieczeń w toku ubezpieczeniowego postępowania likwidacyjnego, zatem ceny z tego okresu Sąd uznał za właściwe dla ustalenia wysokości odszkodowania (art. 363 § 2 in fine k.c.). Przewidziana w art. 363 § 2 k.c. zasada nie wyłącza bowiem ustalenia w danym wypadku odszkodowania według cen z daty, w której powinno ono być spełnione i zasądzenia go z odsetkami od tej daty (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 10 lutego 2000 roku II CKN 725/98).

Osoba zobowiązania do naprawienia szkody powinna zapłacić poszkodowanemu należne mu odszkodowanie - zgodnie z art. 455 k.c. - niezwłocznie po wezwaniu do jego zapłaty, a przy umowach ubezpieczenia – z uwzględnieniem zapisów art. 817 k.c.

Skoro pozwany nie spełnił świadczenia w pełnej wysokości, zgodnie z żądaniem powoda od roszczeń zasądzonych w punkcie 1 wyroku przyznano odsetki ustawowe za okres opóźnienia w spełnieniu świadczenia stosownie do art. 481 § 1 i 2 k.c.

Korekcie podlegał jednakże okres, za jaki powód mógł domagać się zasądzenia odsetek od pozwanego. Ciążący na ubezpieczycielu terminowy obowiązek świadczenia, wynikający z art. 817 k.c. zależy od spełnienia dodatkowych przesłanek dotyczących współdziałania poszkodowanego oraz obiektywnych możliwości ustalenia okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności.

Stosownie do art. 817 § 1 k.c. ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku, zaś stosownie do § 2 powołanego artykułu, gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy

zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część świadczenia ubezpieczyciel powinien spełnić w terminie przewidzianym w § 1.

Termin określony w art. 817 § 1 k.c. nie jest terminem wymagalności roszczenia wobec zakładu ubezpieczeń, a terminem płatności. Dla nadejścia terminu płatności świadczenia zakładu ubezpieczeń wystarczające jest otrzymanie zawiadomienia o wypadku, przy czym nie jest istotne kto dokonuje takiego zawiadomienia. Zakład ubezpieczeń ma obowiązek, po otrzymaniu zawiadomienia o wypadku, ustalenia przesłanek swojej odpowiedzialności, to znaczy aktywnego, samodzielnego wyjaśnienia okoliczności wypadku i wysokości szkody. Jeśli poszkodowany nie określił wysokości roszczenia, a zakład ubezpieczeń mając dane do jego ustalenia nie oświadczy jaką kwotę uważa za właściwe odszkodowanie, powstaje w zasadzie stan opóźnienia. Natomiast z chwilą wypłacenia kwoty ustalonej przez ubezpieczyciela obowiązek wypowiedzenia się odnośnie do tego, czy jest ona odpowiednia, powraca do wierzyciela (poszkodowanego). Od chwili zgłoszenia przez niego żądania dalszych roszczeń, zakład pozostaje w opóźnieniu, o ile oczywiście roszczenia te będą uzasadnione (por. wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 13 sierpnia 2008 r. I CSK 114/07, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lipca 1999 r. III KKN 315/98).

Jeśli zatem zakład ubezpieczeń w postępowaniu szkodowym nie spełnił należnych świadczeń, do roszczeń dochodzonych w postępowaniu sądowym mają zastosowanie przepisy ogólne o wymagalności świadczeń pieniężnych. Oznacza to, że określone kwotowo świadczenie jest wymagalne niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do jego spełnienia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 11 lutego 1993 r. I ACr 41/93).

W zgłoszeniu szkody powód nie określił wysokości żadanego świadczenia. Z załączonego do pozwu wezwania z dnia 27 stycznia 2014 roku wynika, że dopiero wówczas powód skonkretyzował kwotowo swoje roszczenia względem pozwanego. Brak jest zaś pisma w tym przedmiocie, pochodzącego z okresu wcześniejszego. Wobec tego, że wezwanie zostało nadane wiadomością e – mail, należało uznać, że w tym dniu dotarło ono do pozwanego, co zresztą zostało potwierdzone w korespondencji stron (k. 39-40). Odsetki zasądzono zatem od dnia następnego, to jest od dnia 28 stycznia 2014 roku, zważywszy, że wysokość odszkodowania została ustalona wedle cen części i usług sprzed tej daty, jak również wedle kursu euro niższego niż kurs aktualny w dacie wyrokowania oraz w dacie wezwania pozwanego do zapłaty, to jest 27 stycznia 2014 roku.

W pozostałym zakresie powództwo o odsetki podlegało oddaleniu, o czym orzeczono jak w pkt 2 sentencji, mając na względzie tę okoliczność, że o opóźnieniu pozwanego w spełnieniu świadczenia można mówić dopiero po określeniu kwotowo świadczenia przez wierzyciela.

O kosztach procesu, w pkt 3 wyroku, orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. Powód w części uległ ze swym żądaniem, gdyż za przegranie sporu należy uznać także częściowe cofnięcie powództwa. Powód cofnął zaś powództwo w zakresie kwoty 800,00 zł tytułem kosztów holowania pojazdu, która na jego rzecz została wypłacona przed wszczęciem postępowania.

W konsekwencji należało uznać, że powód ze swoimi żądaniami utrzymał się w 48,58 %. Z żądanej kwoty 17.677,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 grudnia 2013 roku do dnia zapłaty zasądzono na rzecz powoda kwotę 8.696,66 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 stycznia 2014 do dnia zapłaty.

Należało przy tym mieć na względzie (por. postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 19 stycznia 2012 r. IV CZ 119/2011, Lexis.pl nr 5145482), że użyte w art. 100 k.p.c. pojęcie „uwzględnienia żądań” nie ogranicza się wyłącznie do uwzględnienia roszczenia głównego określonego wartością przedmiotu sporu, ale obejmuje także ocenę żądania zasądzenia odsetek.

Pozwany poniósł koszty wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika, ustanowionego z wyboru w wysokości 2.400,00 zł ustalonej stosownie do § 6 pkt 5 w zw. z § 4 ust. 1 rozporządzenia z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013r. poz. 490 t.j.) oraz połowę ciężaru wydatków związanych z dopuszczonym w sprawie dowodem z opinii biegłego sądowego w kwocie 682,50 zł (k. 192). Powód poniósł zaś

koszt opłaty od pozwu w wysokości 884,00 zł, koszty wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika, ustanowionego z wyboru w wysokości 2.400,00 zł ustalonej stosownie do § 6 pkt 5 w zw. z § 4 ust. 1 rozporządzenia z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013r. poz. 490 t.j.), koszt opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł oraz połowę ciężaru wydatków związanych z dopuszczonym w sprawie dowodem z opinii biegłego sądowego w kwocie 682,50 zł (k. 192). Łączne koszty procesu poniesione przez strony wyniosły 7.066,00 zł, z czego pozwany winien ponieść stosownie do swej przegranej 48,58 % tych kosztów, to jest kwotę około 3.432,66 zł. Wobec poniesienia kosztów w wysokości 3.082,50 zł (2.400,00 zł + 682,50 zł), różnicę w wysokości 350,16 zł zasądzono od pozwanego na rzecz powoda.

Mając powyższe na względzie orzeczono jak w pkt 3 sentencji.

W punkcie 4 i 5 wyroku orzeczono o zwrocie niewykorzystanych zaliczek na wydatki, które uiszczone zostały przez każdą ze stron w kwotach po 1.500,00 zł. Wobec tego, że łączne koszty opinii biegłego sądowego, o której przeprowadzenie wnioskowały obie strony, wyniosły 1.365,00 zł (k. 192), każdą ze stron obciążała połowa kosztów z tym związanych w wysokości po 682,50 zł. Niewykorzystane zaliczki w kwocie 817,50 zł podlegały zwrotowi na podstawie art. 84 ust. 2 w zw. z art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 roku poz. 1025 t.j.).

SSR/-/Beata Witkowska